

Samarbejdsaftale om hjælp til kommunikation, personlig hjælp samt ledsagelse i forbindelse med sygehusbehandling

Juni 2020

Region Syddanmark
og de 22 kommuner

Indholdsfortegnelse

Formål	2
Målgruppe.....	2
Generelle forpligtelser	3
Akutte forløb	3
Planlagte behandlingsforløb	4
Afregning	4
Borgerens befordring til sygehus	5
Overnatning for ledsager	5
Ansvar for ledsager	5
Særlige forhold vedrørende borgere, der har personlige hjælpere i hjemmet	6
Fortolkning af aftalen	6

Formål

Region Syddanmark og kommunerne i regionen har indgået denne aftale, som skal sikre, at borgere med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer efter behov får den nødvendige hjælp til kommunikation, personlig hjælp samt ledsagelse i forbindelse med behandling på sygehuset.

Aftalen er et bilag til den gældende sundhedsaftale mellem kommunerne og regionen.

I det følgende bruges begrebet ledsagelse som en samlebetegnelse for hjælp til kommunikation, personlig hjælp samt ledsagelse.

Målgruppe

Samarbejdsaftalen gælder både det somatiske og det psykiatriske område. Dog gælder samarbejdsaftalen ikke borgere med respirator, hvor region og kommuner i forvejen har en betalingsaftale.

Ledsagelse kan eksempelvis være relevant i forhold til borgere med lav udviklingsalder/udviklingshæmning, manglende kommunikationsevner/intet sprog, psykotisk tilstand, angsttilstand, udad reagerende adfærd, selvskadende adfærd eller demenssygdom.

Det er borgerens funktion og adfærd, der er afgørende for, om borgeren har behov for ledsagelse. I nogle situationer er det nødvendigt, at personale, som borgeren kender, er tilstede for at skabe den tryghed, der er nødvendig for, at en behandling kan gennemføres. Der kan også være behov for, at personale med særlige - typisk pædagogiske - kompetencer er til stede for, at en behandling kan gennemføres.

Samarbejdsaftalen omfatter alle borgere uanset alder, der har et funktionsniveau/en adfærd, som placerer dem i målgruppen, og som kommunen er i kontakt med, og hvor det ikke har været muligt at få pårørende til at følge borgeren på sygehuset.

Børn bør altid følges ved indlæggelse eller ambulante besøg på sygehuset - normalt af forældre eller andre voksne, der drager omsorg for barnet. Såfremt et barns behov for ledsagelse ikke kan dækkes gennem tilstedeværelsen af forældre eller tilsvarende omsorgspersoner, er barnet også omfattet af denne samarbejdsaftale.

Samarbejdsaftalen regulerer alene den ledsagelse, der finder sted for borgere med folkeregisteradresse i Region Syddanmark, og som behandles på et sygehus i Region Syddanmark.

Eksempler på opgaver, som kan indgå under begrebet ledsagelse:

- Ledsagelse under transport til og fra sygehuset
- Hjælp til at finde undersøgelseslokalet, de rigtige papirer mv.
- Kommunikation med sygehusets personale
- Personlig hjælp i servicelovens forstand, dvs. hjælp til personlig hygiejne og påklædning, til toiletbesøg og til at spise og drikke
- Hjælp til at tage medicin
- Pædagogisk støtte, som er nødvendig for, at patienten kan have en adfærd, der gør det muligt at gennemføre sygehusbehandlingen, eksempelvis ved at sikre borgerens tryghed og motivation i forbindelse med behandlingen.

De ovennævnte eksempler er ikke udtømmende, og der er altid tale om en individuel vurdering af borgerens behov.

Generelle forpligtelser

Det er sygehuset, der har ansvaret for at vurdere, om der er behov for ledsagelse i den enkelte borgers tilfælde. Hvis kommunen ved planlagte behandlingsforløb vurderer, at en borger har behov for ledsagelse, skal kommunen gøre sygehuset opmærksom på dette, så snart kommunen er bekendt med, hvor borgeren skal behandles. Kommunen begrundes sin vurdering over for sygehuset. Hvis sygehuset vurderer, at en borger har behov for ledsagelse, og kommunen kan stille denne hjælp til rådighed, skal den konkrete aftale med kommunen indgås forud for planlagt behandling. Det er alene sygehuset, der kan træffe denne beslutning.

Det bemærkes, at hvis borgeren har et behov for bistand, som ikke er relateret til sygehusbehandlingen, og som kommunen ville give borgeren, uanset om vedkommende var på sygehuset eller ej, er det fortsat en kommunal opgave at yde denne bistand. Som eksempel kan nævnes en situation, hvor kommunen har iværksat et socialpædagogisk forløb inden en længere indlæggelse og vurderer, at det vil være bedst for borgeren at fortsætte dette forløb, mens vedkommende er på sygehuset.

Ved akut opstået behandlingsbehov vurderer kommunen, om der er behov for ledsagelse, og sender i givet fald ledsager med. Sygehuset skal så hurtigt som muligt, og senest fire timer efter borgerens ankomst hertil, afklare, om der er behov for fortsat ledsagelse. Hvis det er tilfældet, indgås der en aftale herom med brug af den gældende standardkontrakt, og sygehuset dækker herefter udgifterne til ledsagelse i overensstemmelse med standardkontraktens bestemmelser. Udgifterne til ledsagelse frem til det tidspunkt, hvor en kontrakt er indgået, dækkes af kommunen.

Såfremt kommunen skal ledsage en borger, kan det alene foregå i den udstrækning, kommunen har det nødvendige personale til rådighed. Dette gælder for både akutte og planlagte behandlingsforløb. Kommunen har ansvaret for sikre, at det relevante personale har de kompetencer, der skal til for at løse opgaven.

Sygehuset skal så vidt muligt tilrettelægge forløbene således, at ventetid minimeres, og flere undersøgelser/ behandlinger samles på én dag.

Såfremt en borger som led i sit forløb på sygehuset skifter afdeling, overtager den nye afdeling den allerede indgåede aftale om ledsagelse, hvis behovet herfor stadig vurderes at være til stede. Den overførende afdeling er i disse situationer ansvarlig for, at både borgerens nye afdeling og kommunen har de relevante kontaktoplysninger på henholdsvis sygehuset og i kommunen.

Akutte forløb

De akutte behandlingsforløb kan bestå af enten ambulant behandling/undersøgelse eller indlæggelse.

Behandlingsbehovet kan enten være akut opstået eller subakut, hvor borgeren indkaldes med kort varsel.

Ved akut opstået behandlingsbehov vurderer kommunen, om der er behov for ledsagelse, og sender i givet fald ledsager med. Sygehuset skal vurdere borgerens behov for fortsat ledsagelse hurtigst muligt, og senest fire timer efter ankomsten, og i givet fald indgå kontrakt herom, jf. det foregående afsnit om generelle forpligtelser.

I de tilfælde, hvor kommunen ikke sender en ledsager med, skal kommunen give borgeren et ID-armbånd, når en medarbejder hos kommunen er tilstede hos borgeren forud for det akutte behandlingsforløb. Der skal være et kontaktelefonnummer til kommunen på ID-armbåndet. I øvrigt skal kommunen medvirke til en god overgang, jf. samarbejdsaftalen om borger- og patientforløb. Såfremt sygehuset vurderer, at en uledsaget borger har behov for ledsagelse, rettes der henvendelse til kommunen herom.

Det er ledelsen på den relevante afdeling, der tager stilling til, om der skal indgås en aftale med kommunen om ledsagelse. Sygehuset sender standardkontrakten til kommunen via sikker mail. Kontrakt om levering af praktisk hjælp dokumenteres i borgerens sag (hjemmeplejejournalen/patientjournalen).

Begge parter følger løbende op på den indgåede aftale, herunder om ledsagelse fortsat er relevant. Kommunen betaler for ledsagelse i de tilfælde, hvor borgeren behandles hos vagtlægen. Hvis borgeren efterfølgende overflyttes til akutmodtagelsen, vurderer sygehuset, om der fortsat er behov for ledsagelse. Denne vurdering skal senest foreligge fire timer efter ankomsten til akutmodtagelsen. Sygehuset har i givet fald herefter betalingsforpligtigelsen for ledsageren, jf. denne aftales bestemmelser om akutte forløb.

Planlagte behandlingsforløb

De planlagte behandlingsforløb kan bestå af enten ambulant behandling/undersøgelse eller indlæggelse. Så snart indkaldelsen til det planlagte behandlingsforløb på sygehuset er kendt, går kommunen og afdelingsledelsen i dialog om, hvorvidt den pågældende borger har behov for ledsagelse. Dialogen føres så vidt muligt elektronisk, alternativt telefonisk. Ved behov for ledsagelse indgår hospital og kommune en aftale i god tid før det planlagte behandlingsforløb, og der udarbejdes en plan for forløbet. Sygehuset har ansvaret for at vurdere, om der er behov for ledsagelse i forbindelse med det planlagte forløb. Vurderer kommunen, at borgeren har behov for ledsagelse, er kommunen dog forpligtet til at gøre sygehuset opmærksom på dette. Ved bestilling af transport gøres der af hensyn til pladsen opmærksom på, om der skal ledsages med.

I de tilfælde, hvor kommunen ikke sender en ledsager med, skal kommunen give borgeren et ID-armbånd. Der skal være et kontaktelefonnummer til kommunen på ID-armbåndet.

Ledelsen på den relevante afdeling indgår en aftale med en kommune om ledsagelse via en standardkontrakt. Afdelingsledelsen har også ansvaret for at følge op på aftalen, herunder om ledsagelse fortsat er relevant. Sygehuset sender standardkontrakten til kommunen via sikker mail. En kontrakt om ledsagelse dokumenteres i borgerens sag (hjemmeplejejournalen/patientjournalen).

Afregning

Sygehuset afholder kommunens udgifter til ledsagelse og anvendt tid under ophold på sygehuset, når der er indgået en aftale om ledsagelse.

Regionen afregner for:

- Timer anvendt til nødvendig ledsagelse under transport til og fra sygehus samt for befordringsgodtgørelse til ledsager (lav kilometertakst). Antal kilometer beregnes fra borgerens bopæl til sygehuset.
- Transport i forbindelse med vagtskifte (lav kilometertakst). Bemærk, at ved akutte forløb afregnes ikke for transporten til sygehuset.
- P-afgift på sygehus hvis betaling for parkering er påkrævet
- Timer anvendt til ledsagelse under ophold på sygehus.

Regionen afregner med følgende timetakster for ledsagelse under ophold på sygehuset (2019-niveau):

Kategori	Tidspunkter	Takst	Tillæg
Grundløn	Hverdage kl. 06-17	Kr. 277,21	0%
Hverdag, aften/nat	Mandag-torsdag kl. 17-06	Kr. 346,51	25%
Fredag, aften/nat	Fredag kl. 17-06	Kr. 415,81	50%
Lørdag, dag	Lørdag kl. 06-17	Kr. 415,81	50%
Lørdag, aften/nat	Lørdag kl. 17-06	Kr. 485,11	75%
Søn og helligdag, dag	Søn- og helligdag kl. 06-17	Kr. 554,41	100%
Søn og helligdag, aften/nat	Søn- og helligdag kl. 17-06	Kr. 623,71	125%

Dag: Kl. 06 – 17

Aften: Kl. 17 – 23

Nat: Kl. 23 – 06

Taksterne reguleres årligt med Danske Regioners fremskrivningssats for løn på sundhedsområdet.

Efter hvert forløb, hvor der er indgået aftale om kommunal ledsagelse med sygehuset, opgøres det faktiske timeforbrug. Dette kan gøres ved hjælp af et hjælperedskab, som kan findes her:

<https://regionsyddanmark.dk/wm373177>. Betaling for ledsagelse er gældende fra det tidspunkt, hvor kontrakten er indgået, når der er tale om akutte forløb. Ved planlagte forløb er betaling for ledsagelse gældende, når transporten påbegyndes fra borgerens bopæl.

Afregning sker efter hvert forløb. Regningen sendes elektronisk til det sygehus og den afdeling, der har benyttet sig af ledsagelse i forbindelse med behandling på sygehuset. Afdelingen oplyser EAN-nummer til kommunen. Blanket for afregning vedhæftes fakturaen (<https://regionsyddanmark.dk/wm373177>). Kommunerne kan kun fremsende regninger for borgere, hvor der er indgået en skriftlig aftale med sygehuset om ledsagelse i forbindelse med sygehusbehandling.

Borgerens befordring til sygehus

Regionen yder befordring eller befordringsgodtgørelse til borgeren i henhold til bekendtgørelse nr. 816 af 18. juni 2018 om befordring og befordringsgodtgørelse efter Sundhedsloven:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202146>

Overnatning for ledsager

Regionen afholder udgifter vedr. evt. overnatning for ledsager. Dette afregnes særskilt, jf. de generelle patientbefordringsregler i bekendtgørelse nr. 816 af 18. juni 2018, se særligt § 27 stk. 3.

Ansvar for ledsager

Kommunen har ansvar for ledsageren under ledsagelse af borgeren til, fra og på sygehuset.

Hvis ledsageren bliver påført en skade i forbindelse med ledsagelsen, skal skaden anmeldes til kommunens arbejdsskadeforsikring.

Hvis ledsageren i forbindelse med ledsagelsen forvolder en skade på andres person eller ting, skal skaden anmeldes til kommunens ansvarsforsikring.

Det ledsagende personale må kun udføre de opgaver, der er aftalt.

Særlige forhold vedrørende borgere, der har personlige hjælpere i hjemmet

I tilfælde, hvor borgere har personlige hjælpere efter Serviceloven, skal den behandlende sygehusafdeling vurdere, om der er behov for at opretholde denne ordning under indlæggelsen. I akutte forløb skal denne vurdering ske senest efter fire timer, jf. denne samarbejdsaftales generelle bestemmelser. Hvis ordningen med personlige hjælpere opretholdes under indlæggelse, skal sygehuset afholde udgiften hertil. Der indgås aftale om personlige hjælpers medvirken via den standardkontrakt, som følger af denne aftale. Rammerne for indgåelse af kontrakten er beskrevet ovenfor. I tilfælde, hvor borgeren selv eller evt. en arbejdsgiver aflønner hjælperne, indgår sygehuset aftalen med borgeren eller arbejdsgiveren, jf. standardkontrakten.

I tilfælde, hvor forældre er ansat som personlige hjælpere for børn over 18 år, skal sygehuset tydeligt tilkendegive, hvornår forældretilstedeværelsen er i form af nødvendig hjælpertilstedeværelse (med dertil hørende betaling fra afdelingen), og hvornår den er almindelig, forventet pårørendeomsorg.

Fortolkning af aftalen

Uafklarede spørgsmål om fortolkning af elementer i sundhedsaftalerne, herunder opgaveansvar, afklares i hverdagen på stedet via nærmeste leder uden opsættende virkning. Dette med henblik på at sikre borgeren et sammenhængende forløb.

Kan spørgsmål ikke afklares ad denne vej, behandles fortolkningsspørgsmål først i de lokale samordningsfora. Hvis spørgsmål ikke kan afklares her, forelægges det i den relevante følgegruppe, p.t. Følgegruppen for Behandling og Pleje.

